

Radka NOVOTNÁ, *Správa města Písek ve 2. polovině 19. století* (bakalářská práce Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, vzniklá na Ústavu archivnictví a pomocných věd historických Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), České Budějovice 2016, 65 s. včetně příloh.

Posudek vedoucí bakalářské práce

Radka Novotná svou bakalářskou prací *Správa města Písek ve 2. polovině 19. století* navázala na podobně zaměřené výzkumy, které byly provedeny na Ústavu archivnictví a PVH FF JU v Českých Budějovicích v minulých letech. Věnovaly s nejen okresní, městské a místní samosprávě po roce 1848 a jejímu konstituování, ale také problematice místních elit, voleb do samosprávných orgánů, vyhraňování správních okruhů a pravomocí v oblasti samostatné i přenesené působnosti obecních samospráv apod. Úkolem i cílem této práce bylo prozkoumat, jak se rodila a vyvíjela (samo)správa města Písku v době od revoluce 1848 do počátku první světové války.

Náročného tématu, které si autorka zvolila, se zhostila se ctí. Kromě sekundární literatury, které sice rok od roku přibývá, ale přesto jí stále ještě není dostatek a nepokrývá ani zdaleka všechny potřebné otázky a problémové okruhy, využívala především primární archivní prameny, zákony a další normy a také dostupné elektronické zdroje (jak jinak u absolventky moderního oboru „Informatika pro vzdělávání – Archivnictví“).

Práce je rozčleněna logicky do několika kapitol, z nichž každá je věnována určitému dílčímu problému zkoumaného tématu. V úvodu autorka seznamuje se strukturou práce. Poté následuje stručná kompilativně pojatá kapitola věnovaná historii královského města Písku a jeho proměnám ve zkoumané době, jež byla dobou jeho zprůmyslnění a modernizace. Zde bych ocenila především fakt, že se autorka nenechala svést k dlouhým a někdy zavádějícím výkladům „*ab urbe condita*“, ale soustředila se na věcný výklad o konkrétních změnách, ke kterým v Písku v tomto období došlo. Tímto způsobem čtenáře své práce nenásilně uvádí do problematiky řešené dále.

V pojednání o vývoji samosprávy v českých zemích v rámci rakouské monarchie autorka zcela pochopitelně pracovala především se sekundární literaturou. Rozepsala se zde obecně o vzniku a vývoji samosprávy, vysvětlila principy domovského práva, dále mechanismus voleb do samosprávných orgánů, obsah samostatné a přenesené obecní pravomoci, otázky dozoru vykonávaného nad obcemi, ale podala zde i základní informace o samosprávě okresní. Vysvětlila většinu pojmů a odborných výrazů, s nimiž pak v textu dále laboruje.

Jádrem práce (a současně její nejrozsáhlejší částí) je následující kapitola o samosprávě v Písku v letech 1850 až 1912, která předkládá výsledky autorčina pramenného výzkumu v archivních dokumentech. Nejprve přináší podrobný popis a rozbor dostupných pramenů z fondu Archiv města

Písek, s nimiž pracovala, tedy volebních materiálů a zápisů ze schůzí obecních orgánů. Další podkapitolu věnuje volbám do obecních orgánů, neboť toto nezadatelné právo mělo obcím zaručit jejich správní autonomii v řadě důležitých sfér veřejného života, včetně přijímání nových členů do obecního svazku a správy obecního jmění. Autorka seznamuje s výsledky voleb do obecního výboru, do rady i do funkce starosty města a jeho náměstků. Velmi pečlivě propracovaný text této zajímavé kapitoly vhodně doplňují výborně zpracované tabulky v příloze k práci. V nich autorka soustředila informace ze svých archivních zdrojů. Jsou zde podrobně rozepsány číselné údaje, které tak autorka může v textu pouze souhrnně sumarizovat, aniž by jej zahlcovala čísly.

Poté, co se takřka osobně seznámíme se všemi významnými představiteli písecké samosprávy, přechází autorka zcela plynule do podkapitoly o jejím běžném fungování. Na základě velmi podrobného rozboru zápisů ze schůzí městských samosprávných orgánů (obecního výboru a městské rady) představuje správní mechanismus, který se v Písku uplatňoval. Zápisy zkoumá nejprve obecně podle klíče chronologického a věcného. Tato dvě hlediska kombinuje i v kratších podkapitolách, z nichž každá se soustřeďuje na záležitosti konkrétní samosprávné pravomoci a na věcné agendy, které ji tvořily. Zde před námi velmi živě vyvstává mozaika „problémů“, které samospráva řešila, někdy i vyřešila, ale jindy bohužel nedořešila. Poznáváme na konkrétních případech každodenní fungování městské samosprávy a potřeby občanů města, na které byla nucena ve své činnosti reagovat.

Výsledky, k nimž autorka dospěla, shrnuje přehledně v závěrečné kapitole, ve které nás seznamuje i se svým badatelským záměrem věnovat se v budoucnu (v diplomové práci) podobným způsobem zkoumání vzniku a vývoje správy samosprávného okresu Písek v téže době.

Práce obsahuje všechny nezbytné náležitosti jako seznam zkratk a příloh, přehled použitých pramenů, literatury a internetových zdrojů, a především pečlivě zpracované přílohy složené z tabulek sumarizujících údaje získané z archivního materiálu.

Radka Novotná naplnila zadání bakalářské práce beze zbytku. Práci lze ocenit jako zdařilou, čtivě napsanou, bez gramatických chyb a rušivých překlepů a formálně perfektně zvládnutou. Především je však třeba říci, že se jedná o práci přínosnou, která se zabývá jedním ze základních pilířů, na nichž liberálně demokratická společnost v Evropě dodnes spočívá – obecní samosprávou. Díky této práci máme k dispozici informace o zrodu a prvotním vývoji samosprávy v jednom z nejvýznamnějších jihočeských měst – v někdejší královském krajském městě Písku. Práci proto velmi ráda doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení stupněm **v ý b o r n ě**.

V Pelhřimově 11. ledna 2016

Mgr. Lenka Martínková, Ph. D.

